# Stadsbos van de Toekomst

Ambitiedocument met Uitvoeringsagenda

voor het Amsterdamse Bos

# Inhoudsopgave

Voorwoord

Hoofdstuk 1, Het Amsterdamse Bos nader bekeken

Hoofdstuk 2, De ambities van het Amsterdamse Bos

Hoofdstuk 3, Begrenzing en randvoorwaarden

Hoofdstuk 4, Uitvoeringsagenda

Bijlage 1, Het participatieproces onder de loep

Bijlage 2, Beleid en Bestemmingsplannen rondom het Bos

## Voorwoord

Wordt later toegevoegd

## Hoofdstuk 1.
## Het Amsterdamse Bos nader bekeken

### ~~1.1~~ *Aanleiding*

Zou hier beginnen met mooi verhaal over het bos, wat er ligt, hoe het gebruikt wordt, de successen van het bos beschrijven. Het is een succesverhaa! En het gaat heel goed! Maar hoe gaan we ons klaar maken voor de toekomst

Het ambitiedocument *Stadsbos van de Toekomst* vormt samen met *De Uitvoeringsagenda* het kompas voor de kansen en keuzes die het Amsterdamse Bos biedt voor de komende 10 à 15 jaar. U hebt een document in handen dat het resultaat is van intensieve samenwerking met een groot aantal~~alle~~ belanghebbenden van het Amsterdamse Bos.

De aanleiding voor het opstellen van dit ambitiedocument is dat de omgeving rondom het Amsterdamse Bos snel verandert. De metropool groeit explosief met een sterke toename van dichte bebouwing en inwoners. Zo neemt het aantal inwoners in de stad Amsterdam met zeker 20% toe tot 2040. De verwachte groei van Amstelveen en Aalsmeer komt daar nog eens bovenop. Dat verhoogt de druk op het Bos en vraagt om een aanpak die de kansen en uitdagingen die de stedelijke groei biedt voor het Bos in goede banen leidt en tegelijkertijd de huidige kracht van het Bos behoudt en versterkt. Het doel van het ambitiedocument is om te komen tot oplossingen en voorstellen zodat het ~~*dat we als*~~ *Amsterdamse Bos* ~~*willen zorgen voor*~~ *een toekomstbestendig evenwicht waarborgt tussen natuur en vrijetijdsbesteding, met ruimte voor nieuwe ontwikkelingen.*

In het coalitieakkoord 2018-2022 en de uitvoeringsagenda van het college wordt het Amsterdamse Bos niet direct genoemd. Het Bos biedt niettemin aanknopingspunten voor vrijwel alle portefeuilles. De vier hoofdthema's in dit ambitiedocument, *Beschermen, Bereikbaarheid, Ondernemen & Benutten* en *Positioneren & Verbinden*, sluiten nauw aan bij de ambities van het college. Zoals onderstaande figuur inzichtelijk maakt. Zo vormen de groene ambities van dit college een uitgestoken hand naar het Bos. Immers, het Bos is al sinds zijn ontstaan een plek voor natuurbeleving voor de Amsterdammers mèt daarnaast ruimte om te ontspannen, recreëren en sporten.

Commented [ 5.1.2,e ]: Wordt nog toegevoegd

Ook de democratiseringsagenda van het college sluit naadloos aan bij de ambities van het Amsterdamse Bos en bij de manier waarop dit Bosplan tot stand d is gekomen. Op de thema's -Beschermen, Bereikbaarheid en Ondernemen & Benutten werkt het Bos nauw samen met de opstellers van de visies die op deze thema's worden ontwikkeld zoals de Groenvisie, de Landschapsvisie en de Omgevingsvisie.

Kortom, er is behoefte aan een Bosplan nieuwe stijl om de ontwikkelingen in het Bos in goede banen te leiden en om adequaat in te spelen op de veranderingen rondom het Bos. Nieuwe stijl omdat - anders dan bij eerdere Bosplannen - de omgeving van

het Bos intensief heeft meegewerkt en meegedacht over de manier waarop de verschillende ambities van het Bos naast elkaar en met respect voor elkaar gerealiseerd kunnen worden nogmaals: dat is niet waar. Ook in 2012 uitgebreid participatietraject. Deze aanpak heeft geleid tot dit breed gedragen *Bosplan*.
Het laatste vastgestelde Bosplan dateert alweer van 2012. Sindsdien is er veel veranderd. Ontwikkelingen als toenemende verstedelijking, veranderend ruimte gebruik en het toenemend belang van natuurbehoud, biodiversiteit en klimaat vragen om een nieuwe afweging van belangen in het Bos. Dit Bosplan biedt daarop een goed onderbouwd antwoord.

### *1.2 Het Amsterdamse Bos in zijn omgeving*

In de structuurvisie van Amsterdam 2040 wordt het Amsterdamse Bos ondanks de concurrentie van de andere scheggen, nog altijd bestempeld als de belangrijkste recreatieve bestemming van Amsterdammers. Ook de eerste resultaten van het Groot Groen Onderzoek bevestigen deze positie van het Bos. In de groeiende metropool wordt het Amsterdamse Bos steeds meer een centraal stadsbos en de betekenis zal naar verwachting steeds meer toenemen. Zowel maatschappelijk, economisch en als onderdeel van het groen- en natuurnetwerk.

Dit wordt onderstreept door de ontwikkelingen in de MRA. Daar wordt gezocht naar de relatie tussen de diverse ruimtelijke opgaven. Een aantal daarvan raken letterlijk het Bos zoals de woningbouw (Amsterdam, ~~en~~ Amstelveen en ook ~~ook~~ Hoofddorp), recreatie en toerisme, circulaire economie (Schiphol), bereikbaarheid, natuur en ecologie en wellicht agrarische transformatie. Dat kan bijvoorbeeld direct kansen geven zoals het versterken van de recreatieve functie net ten zuiden van het Bos (Bovenlanden) gekoppeld aan bereikbaarheid van dit gebied, vooral voor langzaam verkeer. Deze snap ik niet?

Het Amsterdamse Bos biedt dan ook een belangrijke waarde voor de samenleving. Die waarde zit 'm enerzijds in de intrinsieke natuurwaarde die is ontstaan in de 85 jaar dat het Bos bestaat. Aan de andere kant hangt de waarde van het Bos ook sterk samen met het rendement van alle maatschappelijke functies binnen de 1000 ha van het Bos. De kwaliteiten en de maatschappelijke functies van het Amsterdamse Bos zijn niet los te zien van de plek die het Bos inneemt in de omgeving. Die omgeving verandert voortdurend. Meer wensen en behoeften uit de samenleving leiden tot meer en andere functies. Recreatie is sinds de aanleg van het Bos niet alleen diverser geworden, ook de aard van de recreatie is veranderd. Zo is recreatie meer dan ooit verweven met het leven van alledag en neemt het aantal vrijetijdsactiviteiten met een maatschappelijk doel en karakter explosief toe: activiteiten om kinderen meer te laten bewegen, activiteiten in het kader van de dagbesteding van ouderen~~,~~ etcetera. Daarmee is recreatie steeds meer een integraal -onderdeel van de stad en het stedelijk leven.

Er wordt in de gemeente Amsterdam, de gemeente Amstelveen en in de regio (provincie en MRA) een breed palet aan beleidsdocumenten opgesteld die het Bos raken. De thema's beschermen, benutten en bereikbaarheid zijn hierbij steeds aan de

orde. (Een compleet overzicht daarvan is opgenomen in bijlage 2). Ik vind dit veel te mager. Ik zou hier graag een intelligente samenvatting zien van de meest relevante ontwikkelingen uit de beleidsdocumenten en ontwikkelingen bijv groenvisie, omgevingsvisie (wat er al bekend is), zuidas, noordelijke oeverlanden, recreatieschappen, van de provincie en van Amstelveen en van de andere groengebieden etc etc. Het Bos staat niet op zichzelf; als dit goed wordt geanalyseerd heb je ook direct

1.3 de kansen en bedreigingen te pakken)

1.4 zou ik de analyse geven van alle input die is opgehaald, het statistische materiaal (onderzoeksresultaten) en gesprekken vertaald. Hoe staat het Bos ervoor, wat vinden de gebruikers, wat komt er uit alle interviews en gesprekken die zijn gehouden etc. Wat is dus de input geweest voor de participatie. En hier stuiten we op de discussie die we al 9 maanden voeren 5.1,2,e Naar mijn beleving begin je met een dergelijk plan met de uitgebreide omgevingsanalyse, kansen en bedreigingen en een analyse van al het materiaal wat er voorhanden is. Op basis daarvan stel je je thema's, uitgangspunten, discussiepunten et etc op welke je heel goed afstemt met bestuurders en MT. Daaruit volgen thema's die je nader wil onderzoeken met experts en gebruikers.

## *1.3 Participatieve aanpak Bosplan dit is een ander hoofdstuk naar mijn idee; het proces van de totstandkoming.*

De totstandkoming van dit ambitiedocument kenmerkt zich door twee woorden: participatief en inclusief: iedereen kon en mocht meepraten over dit nieuwe Bosplan. De ~~hele~~ Bosorganisatie is nauw betrokken geweest bij het tot stand komen van de plannen. Daarnaast zijn een 30-tal experts geïnterviewd en zijn tijdens een vijftal expertsessies in- en externe betrokkenen bij het Bos geconsulteerd en bevraagd.

Vervolgens zijn (nu nog even worden) +/-100.000 mensen uit Amsterdam, Amstelveen en Aalsmeer online benaderd. Rond 6000 personen hebben vervolgens de online enquête ingevuld. Van de respondenten kan een 100-tal personen zich opgeven voor vier schouwen in het Bos die deze zomer plaatsvinden.

Deze uitgebreide participatie vormt de opmaat naar een structurele vorm van overleg met belanghebbenden bij het Bos. Dat moeten we nog afstemmen, of we dat op die manier willen doen.

Om de ambities goed te laten aansluiten bij de huidige stand van het Bos zijn dit voorjaar twee onderzoeken verricht:

1. Meting naar bezoek en waardering voor het Amsterdamse Bos onder stadsbewoners, waarbij voor het eerst ook inwoners van Amstelveen zijn geïnterviewd.

2. Een uitsnede Amsterdamse Bos in het Groot Groen Onderzoek, de onderzoekers van dit onderzoek hebben specifieke vragen over het Amsterdamse Bos meegenomen.

Dit dus opnemen in 1.4

~~Hier nog relevant info uit GGO en laatste OIS meting~~

*1.3 Structuur en opbouw van het Bosplan dit zou ik juist naar voren halen (proces beschrijven en da d eopbouw van het document opnemen)*

Dit ambitiedocument behandelt ambities en aanbevelingen met een concreet handelingsperspectief rond vier hoofdthema's (hoofdstuk 2) . Samen met het afwegingskader voor nieuwe initiatieven in het Bos in de vorm van een kaart, een kader en een kalender (hoofdstuk 3), vormt het een samenhangend pakket om het Stadsbos van de Toekomst te realiseren.
In hoofdstuk 4 worden de ambities en maatregelen vertaald naar een concrete uitvoeringsagenda voor de korte, middellange en langere termijn. Ja veel beter zo in de structuur!
Tot slot de bijlagen. Bijlage 1 geeft een toelichting lijkt me een uitgebreide uitwerking en samenvatting?op het participatietraject en bijlage 2 geeft een overzicht van de beleidsdocumenten die van invloed zijn op de gestelde ambities.
Een overzichtelijk raamwerk met toelichting en de concept zoneringskaart zijn opgenomen in de bijgevoegde samenvatting.

## Hoofdstuk 2
## De ambities van het Amsterdamse Bos

Het ambitiedocument heeft een heldere doelstelling:
*In een hevig veranderende omgeving ~~Het Amsterdamse Bos wil~~ zorgdragen~~en~~ voor een toekomstbestendig evenwicht tussen natuur en vrijetijdsbesteding, met ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en nieuwe gebruikers?.*
Om deze doelstelling te realiseren zijn vier kernprincipes geformuleerd die richting geven aan de vier hoofdthema's.
Maar ook de aanleiding van de oprukkende stad en alles wat dit teweeg brengt, dwingt het Bos om daarop in te spelen en maatregelen te nemen. De 15 ambities voor het *Stadsbos van de Toekomst* , verdeeld over vier hoofdthema's, zijn gebaseerd op een mix van de doelstelling en de aanleiding, gecombineerd met de resultaten van het uitgebreide participatieproces en verse onderzoeksresultaten.

### *2.1 Kernprincipes van het Amsterdamse Bos*

Het Amsterdamse Bos heeft gekozen voor vier kernprincipes die overkoepelend zijn en voortkomen uit de ontwikkelingswens van de Bosorganisatie en de aanbevelingen van de betrokken belanghebbenden: *Samen en participatief*, *Van uitvoeren naar faciliteren, Duidelijk begrenzen* en *Verdienvermogen nader verkend.*

**Samen en participatief**
Samen en participatief loopt als rode draad door het ambitiedocument en dus voor de toekomst. En sluit naadloos aan bij de democratiseringsagenda van dit~~het~~ college (ook bij Amstelveen?) en bij de wens van de omgeving van het Bos om nauwer betrokken te worden bij de toekomst van het Amsterdamse Bos. Dit geldt zowel voor collega's (Amstelveen en Amsterdamse directies en stadsdelen) als voor andere belanghebbenden zoals ondernemers, omwonenden, gebruikers en inwoners uit de regio.
Die wens om structureel betrokken te zijn, is heel duidelijk naar voren gekomen tijdens het participatietraject. De Bosorganisatie wil hier gehoor aan geven. Niet alleen om op die manier het draagvlak voor de ambities van het Bos te vergroten. Maar vooral omdat het de kwaliteit van de ideeën, besluiten en zelfs de uitvoering vergroot. Zo leren ook voorbeelden uit de stad (Westerpark) en het land (Maximapark, Amelisweerd).
De manier waarop het Bos hieraan handen en voeten wil geven is uitgewerkt in ??? ja dit is een hele belangrijke! Zo is het een holle phrase. Wat zijn dan de succesfactoren, wat is zo kenmerkend? Wat doet het Bos nu al en wat kan daar aan worden toegevoegd?

**Van uitvoeren naar faciliteren**
Het Amsterdamse Bos is een integrale beheerorganisatie die verantwoordelijkheid draagt voor beleid, uitvoering, handhaving en beheer op het gebied van natuur, cultuur, ondernemen en vrijetijdsbesteding. Hier klip en klaar aangeven wat de voordelen en succesfactoren hiervan zijn! Zoals het hier beschreven staat is het een

opmaat om juist te gaan versnipperen.Het Bos heeft de ambitie om haar rol van kennisplatform op het gebied van integraal bosbeheer verder te ontwikkelen en uit te bouwen. Hoe dan? Deze snap ik niet goed. Wat bedoelen we hiermee? Kunnen we dat waarmaken? Is dat niet een rol voor anderen? Die rol wordt steeds belangrijker nu in Amsterdam taken meer en meer zijn gecentraliseerd (V&OR, Stadswerken, R&D) en geüniformeerd (assetmanagement). Dat betekent dat de integrale aanpak en –kennis van het Bos steeds belangrijker wordt voor andere groene gebieden (met integrale ambities) in de stad en de regio. Dat blijkt onder meer uit het beroep dat groen gebieden doen op het Bos. Die snap ik niet? Om deze rol te verstevigen wil het Bos, meer nog dan nu al het geval is, haar werkwijze verleggen richting faciliteren en regisseren. Gekke conclusie die ik niet begrijp. Op die manier kan het Bos de rol van kennisplatform effectiever gestalte geven. Hoe dan? Wat dan?
Volgens mij dekt deze uitleg totaal niet de lading van de beweging van uitvoeren naar faciliteren. En hoe komt dit ' principe' verder tot uiting bij de verschillende ambities? Kun je dat op alle ambities vertalen? Ik ben van mening dat als je spreekt over kernprincipes, je deze ook steeds moet kunnen vertalen.
Ik vind dit stukje trouwens heel erg intern gericht (vraag me af of we dat zo op moeten nemen in een plan wat, hopelijk, breed gelezen en gebruikt gaat worden. Moeten we over nadenken, hoe we dat anders kunnen opschrijven?

**Duidelijk begrenzen**

De huidige zoneringskaart van het Bos voldoet niet meer. Deze is te grofmazig en biedt onvoldoende handvatten als toetsingskader voor het Bos. Is dat zo? Wie vind dat? Bovendien is het voor ondernemers en initiatiefnemers niet duidelijk wat er precies kan en mag in het Bos. Om natuur en vrijetijdsbesteding met elkaar in balans te houden en ruimte te bieden aan nieuwe initiatieven is een duidelijke en goed met belanghebbende afgestemde begrenzing van activiteiten en functies in het Bos noodzakelijk. Dat krijgt gestalte in een concept is dat nu nog een concept maar wordt dat een definitieve versie bij dit plan? Verwarrend. zoneringskaart die is opgebouwd in vier lagen: een natuurwaardenkaart met passend beheerbeleid, een kaart waarop de gewenste ontwikkelingen voor bereikbaarheid zijn geschetst, een kaart met profielen voor vrijetijdsbesteding en een kaart met profielen voor ondernemen in het Bos (inclusief evenementen). Heel mooi als we dat voor elkaar krijgen!! En nog mooier als we alle fysieke kansen (zoals 5.1,2,e deze heeft aangegeven in zijn mail van vandaag) hierin opnemen? Gaan we hier ook locatie profielen in opnemen? Op basis van wensen van participanten mogelijkheden voor welke functies en types ondernemers/horeca? De oude zoneringskaart dient als basis evenals de locatieprofielen voor evenementen die samen met Amstelveen zijn ontwikkeld. In hoofdstuk 3 wordt dit kernprincipe verder uitgewerkt en aangevuld met een checklist en een communicatiekalender.

**Verdienvermogen nader verkend ik vind dit geen principe**

Op welke manier kan het Bos omzet genereren en daarmee de begroting aanvullen zonder afbreuk te doen aan de sociale en financiële toegankelijkheid? Immers, het Bos moet toegankelijk blijven voor iedereen. Dat kan best. Het bos moet altijd bereikbaar blijven voor mensen meg een kleine beurs. Het principe de gebruiker betaald blijf ik veel sterker vinden. Dus als je ervoor kiets met de auto te komen, betaal je. Als je

ervoor kiest met je hond of paard komt, zou je ook kunnen betalen. Maar op de fiets of openbaar vervoer kan iedereen gratis en voor niks komen!! Ik wil dit echt anders.
De exploitatiebegroting van het Bos schiet al lange tijd te kort. Voor het Bos betekent dit een achterstand van structureel 1,4 mln. op jaarbasis en incidenteel minimaal 6 mln. Een van de manieren om hiermee om te gaan is het verkennen van verdienmogelijkheden voor het Bos.

Verdienmogelijkheden vergroten vergt (veel) tijd, zorgvuldigheid en een cultuurverandering bij zowel ondernemers (die profiteren van het groen) als bij gebruikers. Dat gaat in kleine stapjes. Zowel aan de kant van de beheerder (het Bos) als aan de kant van de exploitant/gebruiker. Beide partijen moeten er klaar voor zijn. Onzin. Gefaseerd: ja. Maar de wereld is al lang klaar voor betalen voor gebruik. Ook het Bos en de bosorganisatie. Dit hoort op deze manier niet in dit plan vind ik.Tegelijkertijd moet er ook steeds zorgvuldig met het Bos worden omgegaan. Dat vraagt om duidelijke spelregels. Het Bos heeft de afgelopen jaren al flinke stappen gezet met het verzakelijken van relaties en op die manier het vergroten van de inkomsten voor het Bos. Voorbeelden daarvan zijn het introduceren van betaald parkeren in het Bos en het ophogen van de prijs per bezoeker bij evenementen.

Hier hoort een uitgebreid stuk over partnerships (een van de redenen om te komen tot een nieuw plan). Wat zijn de mogelijkheden qua verschillende samenwerkingen met anderen. Hier opties en mogelijkheden opnemen. Die hebben we toch wel opgehaald?

### *2.2 Vier hoofdthema's voor het Bos*

De uitdagingen voor het Bos zijn samen te vatten in vier hoofdthema's: Beschermen, Bereikbaarheid, Benutten& Ontwikkelen en Positioneren & Verbinden. Het zijn geen nieuwe thema's voor het Bos. Wat wel nieuw is, is de urgentie en relevantie waarmee deze vier thema's zich manifesteren.

Onder het thema **Beschermen** wordt verkend op welke manier –zo kenmerkend voor het Bos!– , balans tussen natuur en recreatie (in al zijn verschijningsvormen) kan worden behouden. En ook het beschermen van het originele ontwerp steeds noemen hier!! Is ook een belangrijk thema geweest waarom we dit oplan maken. Kaders voor beheer bijvoorbeeld.

**Bereikbaarheid** is al decennia een belangrijk item voor het Bos. Hoe kan het Bos beter bereikbaar worden ~~blijven~~ voor iedereen en tegelijkertijd bijvoorbeeld het autogebruik in het Bos terugdringen? Dat vergt creativiteit en investeringen in experimenten met nieuwe vormen van vervoer. Is dat zo? Vooral de toegangen ook. En de paden in het Bos.

Het thema **Benutten en ontwikkelen** geeft aan op welke manier het Bos ruimte wil bieden aan maatschappelijke en recreatieve activiteiten die aansluiten bij de gebruikers. En welke randvoorwaarden en kaders daarbij horen.

Tot slot laat het Bos onder het thema **Positioneren en verbinden** zien welke stappen het Bos wil zetten om de ambities in dit ambitiedocument te realiseren. Zo vraagt het Stadsbos van de Toekomst om een eigentijds verhaal, een daarbij passende marketing- en communicatie aanpak en nieuwe vormen van samenwerking met collega's in Amsterdam en Amstelveen, ondernemers, gebruikers en omwonenden. Ja. Ook uitwerken later hoe en wat dan (ook een reden geweest voor dit plan)
We missen hier een stuk over positionering in de stad; welke rol heeft het Bos? Hoe wordt het Bos gezien/ Hoe kan het bos anders ingezet worden? Ik bedenk me nu: als onderdeel van het social domein: moeten veel meer inzoomen op de knsen voor het sociaal domein (sport, gezond gewicht, samen etc) maar ook fysieke domein (toegangen etc etc)

Deze thema's zijn in de eerste helft van 2019 nader verkend in een uitgebreid participatietraject. Het resultaat is 15 concrete ambities (verspreid over de hoofdthema's) die met elkaar de uitvoeringsagenda van het Stadsbos van de Toekomst laden. De ambities zijn uitgewerkt in maatregelen voor de korte, de middellange en lange termijn. De ambities en maatreglen zijn gerangschikt in een uitvoeringsagenda (bijage 1 wordt later toegevoegd) dit stuk hoor bij het proces en hoe tot stand gekomen.

*Een eerste aanzet hiervoor volgt hieronder.*
*Met de oogst van verdiepingssessies in jun/juli rond diverse onderwerpen en het online participatie traject van half juni tot eind juli , worden de ambities verder aangescherpt en aangevuld.*

### *2.3 Hoofdthema Beschermen*

Hier nog inleiding schrijven ja dat lijkt me een hele belangrijke

**Ambitie 1: Basis op orde**
Het Bos is zo'n 1000 ha.groot. Maar het is geen grote bomenzee. Integendeel, het is zorgvuldig ontworpen, aangelegd en ingericht. In de 85 jaar dat het Bos bestaat is het aangepast en is de beheerwijze veranderd. De laatste tijd met name als gevolg van teruglopende onderhoudsbudgetten en omdat is overgegaan op de nieuwe assetwerkwijze van de gemeente. Er ligt dan ook een grote opgave voor het Bos op het thema 'Basis op Orde'

Het nieuwe cluster Stadsbeheer krijgt steeds meer gestalte. Vanuit dit cluster wordt stedelijk gestuurd op een schoon, heel en veilig Amsterdam. Dit gebeurt vanuit de directies Stadswerken, Afval en Grondstoffen en Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR).
Het Bos onderschrijft vanzelfsprekend de doelstelling dat de openbare ruimte schoon, heel en veilig moet zijn, inclusief de waterpartijen in het Bos.
Dat betekent: we willen geen bomenziektes in het Bos en geen veiligheidsrisico's zoals (tak)breuk. De (speel)weiden dienen droog te zijn en goed gedraineerd.

Bruggen, andere kunstwerken en wegen en paden zijn veilig en onderhouden.
Banken, speeltoestellen en informatieborden e.d. zijn heel en onderhouden.
Zwerfvuil wordt snel verwijderd en vuilnisbakken geleegd.
Er wordt gehandhaafd op de regels die gelden in het Bos. Dit gebeurt onder regie van de boswachters. Kortom, er liggen genoeg uitdagingen voor het groen, grijs, blauw en rood in het Bos. De nog op te stellen beheervisie (nee, we willen in dit plan de basis leggen voor het beheerplan!!! Dat was ook een aanleiding voor dit bosplan!!) wordt de basis voor gedetailleerde meerjarige onderhoudsplannen voor alle assets in het Bos. Hiermee wordt de koppeling van het Bos aan de beheer- en assetsystematiek van de gemeente verstevigd.

**Maatregelen: dit zijn toch kansen of aanbevelingen (zei ik vorige keer ook al) dit hoort toch in de uitvoeringsagenda? Of niet?**

1. Verdiep de samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie en sluit aan op assetmethodiek van het groen, grijs, blauw en rood. Open deur. Alweer. Doen we al. Als je er iets over zegt, veel concreter.
2. Stel een beheervisie op. Wat is een beheervisie? We maken hier toch een plan voor het bos? Als beheerorganisatie wil je toch juist in dit plan de kaders voor beheer? De beheervisie bouwt voort op de huidige zonering ? maar wordt fijnmaziger en brengt deelvisies samen. Het dient ook als instrument om toekomstige activiteiten en initiatieven in het Bos te toetsen aan beheeropgaves. Ook een open deur. Dit willen we in dit plan opgenomen hebben. In ieder geval de basis.
3. Werk aan een intensieve en productieve relatie met de nieuwe directie THOR. De handhaving in het Bos vereist versterking. Zeker gezien de toenemende en nieuwe opgaven zoals dumping van afval, overlast honden, wildkamperen enz. vorige keer ook gesegd: dat kan niet zomaar. Is Amstelveen. Eb, wie zegt dat we te weinig capaciteit hebben?
4. Het Bos ligt niet geïsoleerd; Onder regie (van het Bos) wordt een relatie gelegd tussen regelgeving, programmering, meerjarig onderhoud en dagelijks beheer.die snap ik, nog steeds, niet

**Ambitie 2, Oorspronkelijk ontwerp behouden, versterken en verrijken, ecologische kansen benutten (biodiversiteit)**
Het ontwerp van het Bos stamt uit de jaren dertig van de vorige eeuw. Belangrijk is de verschuiving in de jaren 90 naar een meer natuurlijk en ecologisch beheersysteem, passend bij die tijd. Dit leverde onder meer natuurbos en parkbos op, waarbij in natuurbos geprobeerd wordt om te komen tot de min of meer natuurlijke staat van een bos, overigens niet zonder inspanningen vanuit onderhoud en beheer. In de provinciale regelgeving zijn een aantal van deze waarden vastgelegd (in de zogeheten kernkwaliteiten en waarderingskaders). Soms staat dit op gespannen voet met gebruik en historie.
In de afgelopen jaren zijn er een aantal cultuurhistorische aspecten verdwenen of onder druk komen te staan, bijvoorbeeld een aantal zichtlijnen, scherpe afscheidingen tussen open en dicht (bosrand – grasland), laanbeplanting maar ook soortenrijkdom / biodiversiteit die in het oorspronkelijke ontwerp uitdrukkelijk werden nagestreefd (arboreta e.d).

Ook zien we een verrijking van de biodiversiteit opgetreden als gevolg van de aanleg van ecologische verbindingszonen e.d. wat willen we hier zeggen? Gaan we niet meer doen wat we de laatste jaren deden? Dit moet concreter.

In de toekomst wil het Bos de balans tussen cultuurhistorie, gebruik en nieuwe (beheer)-inzichten in samenhang en evenwicht ontwikkelen.
Daarin hebben verschillende partijen een stem, zoals gemeente Amstelveen, de provincie en de waterschappen. Ja. Klopt. Maar hoe en wat precies?

Maatregelen: aanbevelingen of?

1. Bundel krachten met ondernemers, gebruikers en omwonenden. Doe dit op een transparante en georganiseerde manier. Geef voorbeelden hoe dat kan. Te algemeen.
2. Stel samen met R&D een uitgebreide natuurwaardenkaart op voor het Bos.? Met welk doel?
3. Stimuleer en waardeer de prestaties die bijdragen aan herstel, behoud en uitbreiding van biodiversiteit. Het Bos maakt deze prestaties eenduidig meetbaar.
4. Maak monitoring gest~~u~~ructureerd en inzichtelijk en commuiceer daar over, wat is het effect. Voorbeelden waar dat goed gaat? Hoe dat kan?
~~4.~~ Dit blijft voor mij als een boodschappenlijst voelen allemaal.

**Ambitie 3, Sturen op vrijtijdsbesteding**
De publieke functie en de openbaarheid van het Bos is een belangrijke waarde in een verdichtende stad. De druk op en de drukte in het Bos zal de komende jaren toenemen. Dit maakt het noodzakelijk om het gebruik van het Bos te sturen in de gewenste richting die past bij het Bos en de natuurwaarden van het Bos beschermt. Uit een recent 'cultuurhistorische verkenning Amsterdamse Bos' blijkt dat juist de afwisseling in gebruiks- en belevingswaarden in het oorspronkelijk ontwerp al heel goed geborgd zijn.
Het Bos is een Ecologische Verbindingszone in het Natuur Netwerk Noord-Holland. Wonen in een EVZ is geen passende functie. Waarom niet? Daarom zet het Bos in ~~wil het Bos inzetten~~ op een uitsterfbeleid van de woonfunctie in het Amsterdamse Bos. Voor de gebouwen kan op termijn een nieuwe functie worden gevonden. Hier ook inzommen o de woonboten; wat is er nodig en hoe moeten we dat aanpakken? We hebben, zoals al veel vaker genoemd, meer beleid nodig wat in dit bosplan opgenomen dient te worden.

**Commented [ 5.1,2,e ]:** Kan dit zo worden opgenomen. Weten bewoners van het Bos dit in voldoende mate?

**Maatregelen:**

1. Intensiveer de samenwerking en afstemming met Amsterdamse directies, Amstelveen, Rijnland en Provincie. Jaja... doen we al. Maar wat doen we nu al en wat kan beter??!!!
2. Stel duidelijk regels op voor activiteiten (honden, paarden, bootcamps enz.) . Doe dit samen met ondernemers, gebruikers en omwonenden. Waarom doen we dat niet in dit traject? Ook een reden geweest voor dit bosplan! Veel te simpel op deze manier. Dit zou je heel mooi met participatie traject kunnen doen. Dan hebben we er tenminste ook wat aan

3. Sturen van gebruik via inrichting. Stel hiervoor een kaart met gebruikersintensiteit op. Een heel groot iets in een heel klein zinnetje iuitgewerkt. Meer inforamtie, wat kan, hoe dan, goede voorbeelden (zou je ook in de algemen tekst van dit principe kunnen opnemen)
4. Inzetten op uitsterfbeleid van de woonfunctie in het Bos (ja prima, maar hoe en wat is er nodig?

**Ambitie 4: Klimaatveranderingen in het Bos: aanpassingen in het Beheer en Gebruik**

Klimaatverandering in het Bos manifesteert zich op dit moment het meest zichtbaar bij het water in het Bos. Heuh? Ik denk ook bij de bomen (droogte op dit moment) maar ook juist de vernattimg op de velden (dat was meer de tendens maar de droogte nu verhelpt dat).Tegelijkertijd is het water in en om het Bos één van de krachtigste kenmerken van het Bos. Van Bosbaan tot Oeverlanden en van Amstelveense Poel tot Nieuwe Meer, het draagt allemaal bij tot de unieke Bosbeleving.
Gezien de relatief lage ligging van het Bos, met het bijbehorende waterpeil, zien we hier de grootste veranderingen zoals het dichtgroeien van waterwegen en –plassen, en verstikking van vissen en planten. Het Bos wil de oorspronkelijke waarde van het water (berging, biodiversiteit en recreatie) op peil houden. Daarbij streeft het Bos naar een optimaal waterpeil voor de groei van bomen en beplanting en vanuit de invalshoek van biodiversiteit.
De ambitie is dat het water schoon en veilig is, en dat de oevers zijn onderhouden.

Volgens mij ligt hier ook een kans voor bijv rainproof; hoe vangen we het regenwater voor de stad op?
Dit onderwerp is veel breder dan alleen water naar mijn idee.

De verbetering van de waterkwaliteit en biodiversiteit èn (toename van) het gebruik van het water (zwemmen, kanoën enz.) zouden moeten samengaan. Dat blijkt in de praktijk niet eenvoudig. Immers, waterplanten en recreatie verhouden zich niet makkelijk tot elkaar. Bovendien zijn de kosten van het geschikt maken van water voor recreatie vele malen hoger dan de kosten voor kwaliteit van het water op peil houden. Er zal in het geval van een keuze voor een recreatiefunctie met alle betrokken partijen gekeken moeten worden naar de financiering.

**Maatregelen:**

1. Het Amsterdamse Bos en Rijnland werken samen met andere partijen om te bepalen wat nodig is om het Bos in al haar facetten klimaatbestendig te maken en te houden. Dit wordt vastgelegd in een convenant. Ook voor Amstelveen belangrijk om hierin te participeren
2. Verhoog de omgevingskwaliteit ??. Aandachtspunten zijn daarbij onder meer de waterdiepte en toegankelijkheid.
3. Zet in op het zo goed mogelijk aansluiten van de waterkwaliteit bij de gebruikswensen en –doelen. Dat kost enorm veel geld! Hoort, sowieso, straks ook een doorkijk van de kosten bij (als je het wil laten vaststellen door de raad). DENK AAN N FINANCIELE PARAGRAAF!!

4. Voer samen met betrokken partijen (Amsterdam, Amstelveen, Rijnland) een haalbaarheidsstudie uit naar het geschikt maken van water voor recreatie.
5. Betrek belanghebbenden in een vroeg stadium bij de planontwikkeling. Een voorbeeld daarvan is het opstellen van de Structuurvisie Groot Amsterdamse Bos.

### *2.3 Hoofdthema: Bereikbaarheid*

Een goede bereikbaarheid is belangrijk voor het functioneren van het Amsterdamse Bos. Daarom is het voor het Bos van belang om slim in te spelen op de ruimtelijke ontwikkelingen in de directe omgeving van het Bos en op die manier de kwaliteit, de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van het Bos te vergroten.
De bereikbaarheid van het Bos verschilt per vervoermiddel. Tot voor kort lag het primaat vooral bij de auto. Langzamerhand zien we een verandering richting fietsen wordt er nagedacht en geëxperimenteerd met andere vormen van vervoer. Wat dan? Beschrijven. Nu de auto een steeds minder grote rol krijgt in de bereikbaarheid in de stad en daarmee ook naar het Bos, wordt het belang van goede ov- verbindingen steeds belangrijker. Ook het ontsluiten van het Bos met het westelijk deel van de stad is een lang gekoesterde wens. Alle ingrepen en maatregelen die vallen onder dit thema vergen het nauwgezet toepassen van de drie principes van dit document. Immers, aanpassingen in infrastinfrastructuur en autogebruik brengen gemoedern makkelijk in beweging. Het is dus zaak om iedereen in een vroeg stadium bij de planvorming te betrekken. Ook is het een onderwerp waarin het Bos bij uitstek haar facilliterende rol kan pakken als spin in het web tussen alle verschillende belangen. Daarnaast biedt het verder invoeren van het parkeerinstrument een goede mogelijkheid om het verdienvermogen van het Bos te vergroten.
Entrees ook beschreven: bos ligt met de rug naar de stad toe. Zorg voor maximale ontsluiting dmv de entrees.

**Ambitie 5~~:7~~ Het Amsterdamse Bos autoluw**
De toenemende drukte in de stad zorgt ook voor toenemende drukte in het Bos. Niet alleen in aantallen mensen maar ook in de aantallen auto's waarmee veel bezoekers naar het Bos komen. Tot voor kort waren er geen beperkingen aan het bosbezoek per auto met ca. 2500 beschikbare parkeerplaatsen. Deels omdat dit historisch zo is gegroeid en deels omdat het Bos met het OV matig bereikbaar is. De gemeente Amsterdam en de gemeente Amstelveen voeren een steeds stringenter parkeerbeleid met als gevolg toenemende overlast van auto's die op zoek zijn naar een gratis parkeerplek.
Vanwege die overlast in het Bos is eind 2017 betaald parkeren ingevoerd bij de hoofdentree. Dat is een succes. Zowel wat betreft inkomsten voor het Bos als effect op het tegengaan van gratis (lang)parkeerders. Nu de stad inzet op autoluw wil het Bos daarop inhaken. Tegelijkertijd willen we het Bos toegankelijk en bereikbaar houden voor iedereen. Dus ook voor de ouderen, gehandicapten en de mensen met een kleine portemonnee.

**Maatregelen:**

1. Samen met politieke (en ambtelijk) spelers verkennen, hoe en onder welke voorwaarden betaald parkeren kan worden uitgebreid in het Bos. Randvoorwaarde is dat kosten- en baten in balans zijn met elkaar en dat opbrengsten kunnen worden ingezet voor Beheer & Onderhoud van het Bos.
2. Verkennen van alternatieven voor de auto met belanghebbenden: hubs langs de randen van het Bos, belemmeren doorgaand verkeer, ov-haltes bij het Bos, experimenten met zelfrijdend vervoer.
2.

**Ambitie 6, Verkeer: langzaam in, en snel naar het Bos**
De gemeente Amsterdam zet in op minder autoverkeer. Dat zal ook zijn consequenties hebben in het Bos. Dat betekent dat de behoefte aan meer en betere verbindingen met andere vervoersmiddelen toeneemt, in de eerste plaats de fiets. Niet alleen in het Bos maar ook naar het Bos toe en door het Bos naar andere bestemmingen. Zo zou het werkverkeer naar Schiphol Oost gediend zijn met een snelfietsroute langs het Bos en ook verbetering van de verbinding naar Amstelveen is al enige tijd een wens. Ontwikkelingen aan de Zuidkant van het Bos (natuurgebied de Bovenlanden, Westeinderplassen) zou gediend zijn met betere fietsverbindingen.
De (fiets-)verbinding tussen het Bos en Nieuw-West kent tekortkomingen. Er is sprake van een pontverbinding maar slechts in het seizoen en gedurende het weekend. Het 'rondje Nieuwe Meer' zou in zijn optimale vorm een vaste oeverbinding moeten inhouden.

Sowieso is de fiets een steeds belangrijker vervoermiddel voor stad en regio. Niet alleen de klassieke fiets maar denk ook aan (gemotoriseerde) bakfietesen, e-bikes, en speedpedelecs.
Om de behoefte aan alternatieven te stimuleren wil het Bos zich openstellen voor experimenten met zelfrijdend vervoer. Ook voor de snelle wissel van vervoermiddel (van auto naar fiets van ov naar fiets enz). kunnen hubs interessant zijn.

Mountainbikeroutes zijn er in het Bos tot nu toe niet. Mountainbiken (ATB) heeft een vergaande impact op het landschap (hindernissen, schansen e.d.) en moet gezien worden als een (top-)sportvoorziening . In de omgeving van Amsterdam zijn speciale routes met dit doel. In het Bos is het niet gewenst ook gezien de al eerder genoemde spanning tussen gebruikersgroepen.

**Maatregelen:**
1. (Betere) fietsverbindingen met Amsterdam Nieuw-West, langs Ringvaart en richting de Oeverlanden Nieuwe Meer (rondje Nieuwe Meer)
2. Snelfietsroute langs het Bos richting 1) Amstelveen en 2) Schiphol Oost / Westeinderplassen
3. Goede bewegwijzering (fiets-)routes
3. Deze kun je allemaal beter beschrijven; wat gebeurd er al, welk stadium, hoe aanhaken etc. Veel te summier nu.

**Ambitie 7, Digitale bereikbaarheid**

Internet en alle toepassingen die daaruit volgen bepalen steeds meer de mogelijkheden van de stad om aansluiting te vinden bij innovatieve kansen. Dit geldt ook voor het Bos. Verdere digitalisering en robotisering staan op het punt van doorbreken. Wil het Bos hierop kunnen inspelen dan zal de digitale bereikbaarheid van het Bos een upgrade nodig hebben. Het Bos is op sommige plekken niet digitaal ontsloten. Of dit via Wifi of andere digitale netwerken mogelijk is, bepaalt voor een groot deel het kunnen toepassen van innovatieve mogelijkheden, zoals betaald parkeren, nieuwe vormen van vervoer, monitoring en handhaving, verlichting enz. De mogelijkheden van aanleg van glasvezel in het Bos wordt op dit moment onderzocht.

**Maatregelen:**

1. Met partners een digitale bereikbaarheidsagenda opstellen; een kosten-batenanalyse vormt hiervan de kern
2. Zoek verbinding met de creatieve/data specialisten in de stad (CTO)
3. Benut de kennis en kunde van het (nog op te richten) BosRaad (zie ambitie 11).

**Ambitie 8, Paden in het Bos: passend, efficiënt en toegankelijk**

Van het ruim 200 km lange padenstelsel van het Bos, blijkt volgens de laatste schouw slechts zo'n 30% te voldoen aan de kwaliteitsnormen die hiervoor gelden. Het vergt een enorme investering om dit – inclusief de bruggen – weer op orde te krijgen.

Een deel van paden dubbelt, dat wil zeggen dat vlak bij elkaar voetpaden parallel lopen. Het Bos heeft een 'padenplan' waarin vooral prioriteitskeuzes vanuit het oogpunt van beheer zijn gemaakt. Soms is een keuze voor afsluiting of verwijderen bijvoorbeeld verantwoord omdat dan ecologische waarden zich beter kunnen ontwikkelen. Afsluiten of verwijderen van paden zal echter alleen overwogen worden in het zogeheten natuurbos.

Hier hoort ook een stuk over gebruik: wat het betekent dat bos door verschillende gebruikers wordt gebruikt en wat dat betekent in de praktijk qua dreigende conflictsituaties (joggers en honden, paarden en honden, snelle fietsen en wandelaars etc etc. Wat gaan we daarmee doen? Ligt een verband met opstellen van gebruiksregels.

Het huidige verkeer in het Bos vraagt enerzijds om duidelijke hoofdroutes die je snel door het Bos leiden en anderzijds om routes voor specifieke activiteiten. Hardlooproutes, wandelroutes en trimroutes blijven gehandhaafd en bewegwijzerd.

**Maatregelen:**

1. Bezie padenstructuur in relatie tot bereikbaarheid met auto en fiets in beheervisie?
2. Breng samenhang in de routes naar het Bos en paden in het Bos
3. Zorg voor een duidelijk hoofdpad/slagader door het Bos die alle hoogtepunten van het Bos met elkaar verbindt
4. Breng in de zoneringskaart de wegen in het Bos in relatie tot ander gebruik (H5) Hoe dan?

**Ambitie 9, Entrees: verbindingen met de stad, zichtbaarheid van het Bos**
De hoofdentrees van het Amsterdamse Bos bij de Bosbaan en camping het Amsterdamse Bos kenmerken zich op dit moment meer als overgangsgebieden dan als markante en uitnodigende entrees. Dat doet geen recht aan het monumentale Stadsbos dat het Amsterdamse Bos is. Ligt zo met de rug naar de stad. Als Stadsbos van de Toekomst wil het Bos de ruimtelijke ingrepen en -plannen in de directe omgeving van het Amsterdamse Bos aangrijpen om de allure van de entreegebieden en de toegankelijkheid en bereikbaarheid van het Amsterdamse Bos te verbeteren.

**Maatregelen:**

1. Entrees vergroenen, om zo het Bos meer de stad in te trekken en duidelijker te markeren
2. Schrijf een ontwerpwedstrijd uit voor de hoofdentree bij de Bosbaan
3. Houd ontwikkelingen tegen die de ambities om de entrees te vergroenen frustreren.
4. Dit kan uitgebreid volgens mij; met partners etc

*2.4 Hoofdthema: Benutten & Ontwikkelen*

Het Bos wil optimaal ruimte bieden aan maatschappelijke, sportieve en recreatieve activiteiten én aan ondernemerschap dat aansluit bij de gebruikers van de 21ste eeuw. Om dit voortvarend, constructief en innovatief vorm te geven is een nieuwe aanpak gewenst. De sleutel hiervoor ligt bij het faciliteren van, samenwerken met en ruimte bieden aan anderen door de kracht van het Bos als integraal kenniscentrum te benutten maar ook door partners samen te brengen en kennis uit te wisselen. Dit wordt begrensd door de kaders van het Bos die gericht zijn op maatvoering die past bij het Bos en die aantasting van het groen tegengaan.
Ook bij Benutten & Ontwikkelen is van belang om te verkennen hoe binnen dit thema een verdere bijdrage kan worden geleverd aan het verdienvermogen van het Bos.

Naast de zoneringskaart en bijbehorende checklist in hoofdtuk 3 wordt in deze paragraaf dieper ingegaan op de specifieke noden en wensen voor diverse thema's:

**Ambitie 10, Kaders voor vrijetijdsbesteding**
Voor alle vormen van vrijetijdsbesteding geldt dat ze moeten passen bij de waarden van het Bos in brede zin. Vrijetijdsbesteding mag het Bos nooit schaden. Daarnaast wil het Bos ook openstaan voor nieuwe initiatieven. Denk hierbij aan ruimte bieden aan (burger) initiatieven en activiteiten. Het Bos wil hierin een goede balans vinden.

**Maatregelen:**

1. Stel een zoneringskaart voor vrijetijdsbesteding met de betrokken partijen. Een eerste aanzet maakt deel uit van dit ambitiedocument. We maken toch een bruikbare versie? Anders hebben we er niets aan toch?

2. Onderscheid diverse typen locaties met een eigen locatieprofiel. Ja, maar die willen we nu ook al maken?
3. Stel een kader op met randvoorwaarden voor gebruik in samenhang met de ambities van het Bos en de gemeenten Amsterdam en Amstelveen. De kaart en een checklist zijn de voornaamste onderdelen van dit kader. (zie hoofdstuk 3 )

**Ambitie 11, Ondernemersvereniging en kaders voor ondernemen in het Bos**
De ondernemers in het Amsterdamse Bos vervullen tal van maatschappelijke functies. Particuliere exploitanten zijn verantwoordelijk voor voorzieningen als een klimpark, spa, sporthotel,tenniscentrum, bostheater, restaurants, geitenboerderij, camping, kiosken, maneges, kanoverhuur en fietsverhuur. Deze voorzieningen vormen een waardevolle aanvulling op de recreatiemogelijkheden in het Bos.

Daarnaast bevindt zich in het Bos de best geoutilleerde evenementenlocatie van de metropoolregio. Deze locatie is specifiek ingericht voor evenementen.
De afgelopen jaren zijn er zo'n 250 evenemeten – groot en klein - op jaarbasis in het Bos. Het evenementenbeheer is dan ook geprofessionliseerd. Er is een criterialijst en een wegingsmechnisme waarmee evenementen worden geselecteerd. Ook het 'locatieprofiel evenementen', dat samen met de gemeente Amstelveen is opgesteld, voldoet goed.
Iets vertellen over wat er speelt in de stad mbt evenementen, er komt een nieuw stedelijke evenementenbeleid, kijken hoe het bos hierin kan optrekken. Ook Amstelveen ziet dat aard evenementen aan verandering toe is. (stukje van 5.1,2,e )

De huidige aanpak voor evenementen ziet het Bos als een mooie basis om op voort te bouwen voor andere ondernemers in het Bos. Uiteraard met oog voor de verschillen. Immers, een evenement is iets anders dan exploitatie van een restaurant of manege.

Om het ondernemerschap in het Bos verder door te ontwikkelen en te stimuleren wil het Bos de samenwerking met de ondernemers professionaliseren. Een goed functionernede ondernemersvereniging kan dit bewerkstelligen. Denk aan gezamenlijke communicatie, afstemmming van evenementen en bentutten van andere opties voor samenwerking. Daarnaast wilhet Bos inzetten op een volgende stap in verzakelijking van de relatie Bos en ondernemer met duidelijke spelregels voor contractbeheer, onderhoud, beheer en handhaving. Willen we al heel lang maar nog iet gelukt/ Waarom niet? Wat kunnen we leren van andere parken die we bezocht hebben? Dat hierin opnemen! Daarvoor hebben we toch excursies en gesprekken gevoerd?
Ook inspelen op de wensen van bezoekers: waar liggen d ewensen van bezoekers? DIT VIND IK EEN HELE BELANGRIJKE OM MEE TE NEMEN IN DE ONLINE PARTICIPATIE (voor zover we dat ng niet weten, is ook een vraag geweest bij het Bosonderzoek. Ik vind het echt allemaal te algemeen. We hebben juist behoefte aan concrete zaken, waar we als bos mee verder kunnen!!!!!!! Daarom hebben we een bosplan nodig!!!!!
Ook wil het Bos meer duidelijkheid bieden aan nieuwe ondernemers of zittende ondernemers met nieuwe plannen. Dat kan via de nieuw uit gewerkte zoneringskaart met keuzematrix in hoofdstuk 5.

**Maatregelen:**

1. Stel uitgangspunten /spelregels op voor ondernemen in het Bos. Werk deze verder uit samen met de ondernemers. Betrek hierbij ook de BosRaad. Nee, laten we dat nu doen, in het participatietraject
2. Contractmanagement met de ondernemers moderniseren. Wat bedoel je? Hoe ziet dat eruit? Voorbeelden?
3. Stel een stappenplan op dat leidt naar een goed functioneerde ondernemersvereniging. Benoem een relatiemanager om de relatie met de ondernemers en de ondernemersvereniging handen en voeten te geven. Doe dit samen met de (vertegenwoordigers van) ondernemers. Wie gaat dat betalen?

**Ambitie 12, Ruimte bieden aan bijzondere doelgroepen en vrijwilligers**
Het Bos is één van de grootste leer- en werkplekken van de stad. Wekelijks werken gemiddeld 60 personen met een afstand tot de arbeidsmarkt in het Bos. Dit is wel heel veel (zei ik vorige week ook al) Jaarlijks re-integreren honderden mensen onder begeleiding in het Bos. Voor vrijwilligers en stagiairs in het (v)mbo is het Bos een erkend leer- en werkbedrijf.
Leerlingen van het voortgezet onderwijs vervullen maatschappelijke stages in het Bos en taakgestraften voeren er werkzaamheden uit. Dit leren en werken levert zowel voor de betrokkenen als het Bos veel rendement op. De betrokken krachten werken aan hun eigen ontwikkeling (maatschappelijk rendement) en zorgen er tegelijkertijd voor dat het Bos er mooier en netter bij staat. Voorwaarde is wel dat het het aanvullende werk niet tot verdringing leidt van reguliere werkkrachten.

Boswerk is het team in de Bosorganisatie die de mensen plaatst en begeleidt. Ook vrijwilligerswerk maakt deel uit van Boswerk. Vrijwilligers zijn van oudsher actief in het Bos. Vaak worden deze vrijwilligers met veel kennis van zaken, ondersteund door de Boswachterij. Boswerk functioneert goed. Niettemin lijkt er nog ontwikkeling mogelijk door het aanboren van nieuwe doelgroepen die het Bos kan ondersteunen. Denk aan gezondheid, eenzaamheid of ontwikkelbuurten.

**Maatregelen:**

1. Maak een toekomstplan voor Boswerk, waar intensivering van vrijwilligers en aanboren van nieuwe doelgroepen wordt uitgewerkt en neem nu hier in dit plan de kaders en mogelijkheden en goede voorbeelden mee!!!!
2. Leg contact met programma's JOGG Eenzaamheid en Ontwikkelbuurten om te verkennen welke samenwerking met deze programma's mogelijk is
3. Projectleider aanstellen om het toekomstplan op te stellen en vorm te geven. (opnemen in jaarplan).

## *2.5 Hoofdthema: Positioneren & Verbinden*

Het Amsterdamse Bos heeft 6.5 miljoen bezoeken op jaarbasis, krijgt een waardering van 8,3 en is na het Vondelpark, het meest bezochte park/bos in de metropoolregio. In

de afgelopen jaren is flink geïnvesteerd in het verbeteren van de publieksinformatie en dienstverlening in het Bos
Niettemin blijkt uit onderzoek en het afgelegde participatieproces dat het Bos weliswaar heel goed bekend staat maar dat niet voor iedereen duidelijk is waar het Bos voor staat. Dat biedt de gebruiker de mogelijkheid om dit zelf in te vullen en die krijgt daarvoor alle ruimte. Soms met botsing van belangen tot gevolg. De potentiele ondernemer weet nu niet altijd waar hij aan toe is en ook de Bosorganisatie zelf heeft er regelmatig last van dat duidelijke en vastgestelde criteria voor nieuwe initiatieven ontbreken. Daardoor ligt willekeur op de loer.
Het is dan ook gewenst om over de regels van het Bos duidelijkheid te bieden, ook via communicatie. Daarnaast wil het Bos een heldere strategie uitstippelen om de samenwerking met partners van binnen en buiten de gemeente vorm te geven in een duidelijke en herkenbare lobby-agenda. Structureel overleg met de omgeving krijgt gestalte in de BosRaad. Kortom, de ambitie van het Bos is het verder werken aan een betere herkenbaarheid en alles wat bij het Bos komt kijken structureel beter uit te dragen. Dit door een heldere positionering en goede verbinding met destakeholders.

**Ambitie 13, Zet in op een 'BosRaad'**
Het Amsterdamse Bos ligt steeds centraler in de metropoolregio. Daarmee neemt het belang van het Bos voor diverse gebruikersgroepen toe. Niet alleen voor natuurbeleving en vrijetijdsbesteding maar ook voor toeristen en bezoekers. Bovendien is het Amsterdamse Bos een belangrijke economische vestigingsfactor voor de economische ontwikkeling van de metropoolregio.
De ambities van het Bos vragen om draagvlak en samenwerking. Niet alleen om tot robuuste oplossingen te komen maar ook om de koers van de Bosorganisatie nog meer te verleggen naar facilitator en regisseur van projecten.

Met het instellen van een 'BosRaad' wil het Bos de betrokkenheid bij de ontwikkelingen van en in het Bos breder organiseren. Onderzoek, interviews en expertmeetings laten zien dat het Bos kan rekenen ophoge betrokkenheid van mensen die het Bos een warm hart toedragen. Dat kan het Bos benutten. Niet alleen om haar netwerk te verstevigen maar ook omdat deze betrokkenen groep heel veel kansen biedt om vernieuwende ideeën op te halen en te toetsen. Vanuit diverse (gebruikers)groepen kan worden geworven (ondernemers, gebruikers, omwonenden, vrienden van, collega's uit de stad en andere groengebieden uit de regio enz.)

Met de BosRaad wordt dialoog worden gestart met een integrale benadering. Dit kan de dialoog en het gesprek met de omgeving over de toekomst van het Bos naar een hoger een duidelijke positie bepalen tov je stakeholders. Hoe wil de organisatie gezien worden? En daar ook naar handelen. Dit is onderdeel van het niveau brengen. Kern is te komen tot een meer effectieve vorm van overleg en samenwerking tussen gemeente (Amsterdam en Amstelveen)/Bos, ondernemers, gebruikers, omwonenden en vrijwilligersorganisaties in en om het Bos.

**Maatregelen:**

1. Werk het concept van een BosRaad verderuit. Zoals de wijze van werving, de werkwijze en de reikwijdte en invloed van de BosRaad zou ook daar met voorbeelden en optie skomen. Een handreiking doen. Wat werkt, wat niet?
2. Bekijk vervolgens op welke manier en op welk moment werken met bijvoorbeeld publiek-maatschappelijke koppels kan worden geintroduceerd in het Bos. Een publiek-maatschappelijke koppel kan verantwoordelijk zijn voor de uitwerking van verschillende thema's. In het Utrechtse Maximapark zijn hiermee goede ervaringen opgedaan. Wat dan? Hoe dan?

**Ambitie 14, Werken aan een herkenbare 'Bosstijl'**
De voorgestelde ambities voor het Bos vragen om een herbezinning op het marketingcommunicatie instrumentarium voor het Bos met heldere uitgangspunten , duidelijke spelregels en het inzetten van nieuwe vormen van communicatie die daarbij aansluiten.
De uitwerking van de marketingcommunicatiestrategie van het Bos is inmiddels gestart met een positioneringsaanpak waarin nieuwe kernwaarden van het Bos worden verkend en benoemd. Dit mondt uit in een 'brandbook' dat door partners en ondernemers wordt ingezet in de communicatie en bijdraagt aan een eenduidige uitstraling.

**Maatregelen:**
1. Imago en identiteit van het Bos vertalen naar nieuwe/aanvullende marketing communicatiestrategie en -tools.da's een hele grote. En 5.1.2,e is er al mee bezig toch?
2. Bepaal duidelijk positie tov van de stakeholders. Hoe wil je als organisatie ~~2.~~ g-ezi~~n~~en worden? Hoe kun je daar naar handelen?

**Ambitie 15, Inzetten op krachtenbundeling (lobby-aanpak)**
De kernprincipes van het Stadsbos van de Toekomst samen met de nieuwe kernwaarden en Bosmissie (worden nu ontwikkeld en worden later toegevoegd) bieden de handvatten voor de stijl en werkwijze om als Bosorganisatie de voorgenomen acties te realiseren op de korte en de langere termijn. Dat betekent dat in wisselende coalities wordt samengewerkt, verbonden, gefaciliteerd/geregisseerd en verdiend.

Een *'lobbyagenda voor het Bos'* in brede zin, geeft inzicht op welke manier, met wie en op welk moment doelen kunnen worden bereikt. Het opvolgen, bewaken en registreren van successen en nog te behalen successen vergt inzet, volharding en vakmanschap. Tegelijktijdig is het een uitdagend perspectief voor het Bos om z'n vleugels uit te slaan en nieuwe coalities te smeden om zo het Stadsbos van de Toekomst te realiseren.

**Maatregelen:**
1. Stel een lobbyagenda op
2. Benoem een projectleider/lobbyist om de lobbyagenda dwars door alle stappen heen vorm te geven.

3. Ga in gesprek met de Bosorganisatie en de omgeving van het Bos om de kernwaarden en missie te bespreken en verder te verfijnen.

## Hoofdstuk 3
## Begrenzing en randvoorwaarden voor het Bos

Begrenzen en kaders stellen is noodzaklelijk om de 15 ambities van het Bos te realiseren, samen met de stad, Amstelveen en andere belanghebbenden.
Daarom zorgt de bosorganisatie voor eenduidige kaders en duidelijke werkwijzen voor alle vormen van vrijetijdsbesteding in het Bos, inclusief evenementen. Het Amsterdamse Bos wordt druk bezocht en veel gebruikt. Over aanvragen van evenementen werd tot voor kort betrekkelijk ad hoc beslist. Het bestemmingsplan van 2018 (Amstelveen) biedt hiervoor voor sinds 2018 de nodige handvatten. Maar het ontbreken van duidelijke kaders zorgt voor onduidelijkheid. Wat kan er in het Amsterdamse Bos? Wat willen we in het Amsterdamse Bos? Wat gebeurt er al in het Amsterdamse Bos? Deze behoeften heeft het projectteam samen met experts in de gemeenten Amsterdam en Amstelveen verder uitgewerkt.

**Maatregelen:**

1. Maak een conceptzoneringskaart (praatplaat voor verdere consultatie met de omgeving) waarin zonering en locatieprofielen zijn opgenomen voor natuurwaarden, bereikbaarheid, vrijetijdsbesteding (inclusief evenementen) en ondernemen in het Bos die wordt toch gemaakt
2. Stel eenheldere set van randvoorwaarden en beoordelingscriteria op voor het toestaan en organiseren van activiteiten in het park die is er toch? Wat mist er?
3. Werk met een plannings/communicatiekalender die alle betrokkenen snel inzicht en overzicht biedt. Hebben we toch?
4. Zorg voor een goede loketfunctie. Dit zorgt voor korte lijnen en een goede afstemming in de beginfase van plannen.

### *5.2 Het Kader*

De zoneringskaart met legenda vormt de basis voor de kaders en randvoorwaarden voor nieuwe ontwikkelingen en activiteiten in het Bos. Het kader bestaat uit een omschrijving van de randvoorwaarden voor gebruik van (onderdelen van ) het Bos afgezet tegen de ambities van de Bosorganisatie en de ambities van de gemeenten Amsterdam en Amstelveen.
Het afweginskader is gebaseerd op drie onderdelen:

1. De doelstelling en de vier kernprincipes (die komen niet terug in d eambiteis)van dit Ambitiedocument
2. De kernwaarden, missie en kernboodschap van het Bos (worden nu ontwikkeld en woden meegenomen in dit bosplan
3. Het bestemmingsplan van het Bos (deels Amsterdam, deels Amstelveen).

Met elkaar bepalen ze de gewenste uitstraling voor het Bos en welke (groepen) van activiteiten daarop het beste aansluiten ? Dit kan opgesplitst en verfijnd worden voor afzonderlijke onderdelen zoals het festivalterrein, de Bosbaan enz. de zonerings kaart en de checklist zijn de twee belangrijkste onderdelen van het kader.

## *5.1 De Kaart*

De (definitieve) zoneringskaart wordt opgesteld met diverse partijen (Bosorganisatie, Amstelveen, R&D, EZ (evenementenbeleid), Stadsbeheer, Sport, ondernemers en andere belanghebbenden). Voor het Amsterdamse Bos worden diverse typen locaties onderscheiden waarvoor functieprofielen worden gemaakt die functieprofielen hebben twee doelen. Het profiel biedt informatie en inspiratie aan organisatoren en het profiel biedt de Bosorganisatie en de gemeentes Amsterdam en Amstelveen de mogelijkheid om te beoordelen of een activiteit en locatie bij elkaar passen.
Een eerste schets van de (concept) zoneringskaart is verderop in dit hoofdstuk opgenomen. Ik ben heel benieuwd naar deze kaart en wil er naar streven dat we bij het opleveren van het bosplan een volldige kaart hebben.

## *5.3 De Kalender*

De plannings/communicatiekalender laat zien: "Wanneer wat mogelijk is". De planningskalender is onderdeel van de website van het Bos en wordt in de toekomst toegankelijk gemaakt voor andere portals. De kalender ondersteunt de promotie van de afzonderlijke evenementen en het Bos als geheel. De huidige activiteitenkalender van het Bos voorziet al voor een groot deel in deze behoefte. Nog betere aansluiting van andere lokale kalenders van organisaties betrokken bij het Bos is in de toekomst wenselijk. Kernwoord voor de toekomst is zelfwerkzaamheid. Organisatoren voeren zelf alle informatie over hun evenement in. Binnen de Bosorganisatie is een coördinator verantwoordelijk om dit te bewaken.

## *5.4 De concept zoneringskaart*

Zoneringskaart met locatieprofielen en legenda

## *5.5 De Keuzematrix*

De keuzematrix biedt een uitgebreide checklist om te bepalen of nieuwe initiatieven passen bij het Bos Hieronder een eerste aanzet die nog verder wordt uitgewerkt met partners en voorzien van wegingsfactoren

1. Sluit het initiatief aan bij de missie en kernwaarden van het Amsterdamse Bos?
    - Missie en kernwaarden worden op dit moment vernieuwd en later hier toegevoegd.

2. Past het initiatief bij het toetsingskader van de Amsterdam en Amstelveen?
    - NNNnormen/hoofdgroenstructuur
    - Evenementenbeleid, locatieprofiel
    - Beleidskader hoofdnetten: fietsroutes ???
    - Monumentenstatus???
    - Watervisie, Groenvisie, Landschapsvisie, Omgevingsvisie en -wet

- Bevordert het bewegen? Draagt het initiatief bij aan beleidsdoelen Sportvisie 2025 heuh? Dat is toch niet op alles van toepassing.
- Geschikt voor ouderen? Bevordert het de participatie van kwetsbare doelgroepen? Heuh?

Zou dit verder uitwerken

3. Sluit het initiatief aan bij het beleid van het Amsterdamse Bos?
   - Inhoud sluit aan bij de vier hoofdthema's van het Bosplan (hebben we dat gechecked, of het kan?
   - Initiatiefnemer onderscheidt zich van bestaande activiteiten
   - De initiatiefnemer draagt bij aan synergie d.m.v samenwerkingsactiviteiten, bijvoorbeeld met bestaande ondernemers

4. Past het idee goed bij het Amsterdamse Bos, of is een andere plek in (of buiten?) de regio beter? Dit is niet concreet

5. Voegt het initiatief iets toe aan het Bos? Ook niet concreet

6. Blijft het Bos openbaar en voor iedereen?
   - Is de ruimte na realisatie van het initiatief nog multifunctioneel en bruikbaar voor anderen?
   - Zijn er beperkende factoren voor het gebruik?

7. Is het initiatief tijdelijk of permanent?
   - Hoeveel ruimte neemt een tijdelijk initiatief in? Blijft het bos bruikbaar voor andere groepen? Hoe lang loopt een activiteit/evenement, inclusief op- en afbouw?

8. Veroorzaakt het initiatief overlast voor omwonenden?
   - En kan de overlast voorkomen of verminderd worden?

9. Hoe groot is het draagvlak?
   - Speelt het in op de behoefte?
   - Is het voor iedereen of voor een selecte groep?
   - Moet er een meting worden gehouden (bij een groot initiatief, bijvoorbeeld onder de nog op te richten Bos Gebruikersgroep?

10. Is het initiatief duurzaam/klimaatneutraal?
    - Energieneutraal (bij nieuwbouw)
    - Circulair gebruik van materialen
    - Maatschappelijk verantwoord

11. Financieel haalbaar/beheersbaar?
    - Verhuurprijs minimaal kostendekkend inclusief MOP en beheer hier ben ik het niet mee eens; verdienen moeten we meer

- Achtergrond en financiële betrouwbaarheid van de initiatiefnemer (standaard Amsterdam) BOB
- Bereidheid om direct volledige huur op te brengen

**Specifieke kaders en randvoorwaarden per thema**
De specifieke noden en wensen voor verschillende gebruikersgroepen passen ***altijd*** in de nieuwe zoneringskaart, locatieprofielen en keuzematrix. .

In expertmeetings en in sessies met betrokken partijen worden de wensen en begenzing van de volgende thema's/gebruikersgroepen verder uitgediept:

- Sport
- Evenementen:
- (Natuur) educatie
- Kunst
- Maatschappelijk Initiatief

Wanner staan deze gepland?
Ik vind dat deze, hele basale onderwerpen, een plek moeten krijgen in het plan. Graag lavst opnemen op de meest logische plek.